

9863/2025,ΦΕΚ 3530/Β/07-07-2025

Πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας των άρθρων 53 και 82 του ν. 4997/2022 (Α' 219).

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ - ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154).
2. Τον ν. 4997/2022 «Εξορθολογισμός ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και άλλες διατάξεις» (Α' 219) και ιδίως το άρθρο 53 και την παρ. 15 του άρθρου 82 αυτού, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 20 του ν. 5178/2025 (Α' 22).
3. Τον ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).
4. Τον ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135).
5. Τον ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής» (Α' 30).
6. Το άρθρο 120 του ν. 4759/2020 «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (Α' 245).
7. Τον ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).
8. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
9. Το άρθρο 81 του ν. 4611/2019 «Ρύθμιση οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, τη Φορολογική Διοίκηση και τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, Συνταξιοδοτικές Ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων και άλλες διατάξεις» (Α' 73).

10. Τον ν. 4495/2017 «Ελεγχος και προστασία του Δομημένου Περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις» (Α' 167).
11. Τον ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/21/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147).
12. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).
13. Το άρθρο 14 του ν. 4172/2013 «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις» (Α' 167).
14. Τον ν. 4074/2012 «Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες» (Α' 88).
15. Τον ν. 4067/2012 «Νέος Οικοδομικός Κανονισμός» (Α' 79) και ιδίως το άρθρο 26 αυτού.
16. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2023/2831 της Επιτροπής της 13 ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L της 15.12.2023 σ. 1) και ιδίως το άρθρο 3 αυτού.
17. Το π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 44).
18. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).
19. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).
20. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).
21. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).
22. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).
23. Το π.δ. 141/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εσωτερικών» (Α' 180).
24. Το π.δ. 134/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης» (Α' 168).
25. Το π.δ. 40/2020 «Οργανισμός του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης» (Α' 85).

26. Το άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
27. Την υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/ 22-10-2021 απόφαση Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας» (Β' 5045).
28. Την υπό στοιχεία 3981 ΕΞ 25-02-2020 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας «Παροχή Υπηρεσίας Αυθεντικοποίησης Χρηστών οAuth2.0 σε Πληροφοριακά Συστήματα τρίτων Φορέων» (Β' 762).
29. Την υπό στοιχεία 118944 ΕΞ 2019 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας «Λειτουργία Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης» (Β' 3990).
30. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/66006/2360/2023 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Έγκριση Κτιριοδομικού Κανονισμού» (Β' 3985).
31. Την υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/124964/1561/ 2022 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Αντικατάσταση της υπ' αρ. 52907/2009 υπουργικής απόφασης “Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών” (Β' 2621)» (Β' 6213).
32. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΣΣΕΠ/65826/699/2020 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία» (Β' 2998).
33. Την υπό στοιχεία Υ12/07.07.2023 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 4403).
34. Την υπό στοιχεία ΥΑ741/2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Νικόλαο Ταγαρά» (Β' 4408).
35. Την υπ' αρ. 35259/24.03.2021 κοινή υπουργική απόφαση «Σύσταση και Λειτουργία Λογαριασμού για την εθνική χρηματοδότηση των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (Β' 1197).
36. Την υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την υπό στοιχεία 52415 ΕΞ2022/15.04.2022 (Β' 1927), απόφαση με την οποία καθορίζεται το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) των Δράσεων και Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
37. Την υπ' αρ. 125843/29.12.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας «Σύσταση και διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας “ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ”» (Β' 7502).

38. Την υπό στοιχεία 15472 ΕΞ 2023/31.01.2023 (Α.Δ.Α.: ΨΜ0ΖΗ-ΟΧΠ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Ένταξη του Έργου “Υπόεργο 1: Ενισχύοντας την ανεξάρτητη διαβίωση για άτομα με αναπηρία Α) Υποδομές προσβασιμότητας και υποστήριξης για άτομα με προβλήματα κινητικότητας και αισθητηριακές αδυναμίες” (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5200160) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Δράσης με ID “16904 Υποστήριξη ατόμων με αναπηρία”, όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία 22074 ΕΞ 2024/09.02.2024 (Α.Δ.Α.: 9ΖΨΠΗ-ΣΙΚ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα “Τροποποίηση Αποφάσεων Ένταξης των Έργων με κωδικούς ΟΠΣ ΤΑ 5165187, 5165737, 5168208, 5179206, 5200134, 5200160, 5200289, 5201187, 5201254, 5203071, 5218010, 5217028, 5215680, 5200130, 5200915 και 5201221 στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας” και την υπό στοιχεία 115887 ΕΞ 2024/07-08-2024 (Α.Δ.Α.: 62Γ7Η-6ΔΖ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα “2η Τροποποίηση απόφασης Ένταξης του Έργου “Υπόεργο 1: Ενισχύοντας την ανεξάρτητη διαβίωση για άτομα με αναπηρία Α) Υποδομές προσβασιμότητας και υποστήριξης για άτομα με προβλήματα κινητικότητας και αισθητηριακές αδυναμίες” (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5200160) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Δράσης με ID “16904Υποστήριξη ατόμων με αναπηρία”».

39. Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του ΕΣΑΑ (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1), την από 7 Δεκεμβρίου 2023 εκτελεστική απόφαση του

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του ΕΣΑΑ για την Ελλάδα (ST 15831/1/2023 REV 1, ST 15831/23 ADD 1 REV 1), όπως ισχύει.

40. Την 59886/ΕΥΚΕ913/11.6.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΕ-ΗΣ)» (Β' 2417).

41. Την ανάγκη ρύθμισης των λεπτομερειών εφαρμογής του προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας του άρθρου 53 του ν. 4997/2022, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 5178/2025.

42. Την από 22.07.2024 προγραμματική σύμβαση μεταξύ του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και της Ε.Ε.Τ.Α.Α Α.Ε. με Α.Δ.Α.: 6Λ3Γ46ΝΛ2Α-ΦΝ1.

43. Την υπ' αρ. 9411/26.6.2025 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

44. Την υπό στοιχεία 112917 ΕΞ/27.06.2025 γνωμοδότηση της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

45. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση προκαλείται δαπάνη στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, συνολικού ύψους 23.955.841,10 €, η οποία καλύπτεται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σύμφωνα με την υπό στοιχεία 115887 ΕΞ 2024/07-08-2024 (Α.Δ.Α.: 62Γ7Η6ΔΖ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα «2η Τροποποίηση απόφασης Ένταξης του Έργου “Υπόεργο 1: Ενισχύοντας την ανεξάρτητη διαβίωση για άτομα με αναπηρία Α) Υποδομές προσβασιμότητας και υποστήριξης για άτομα με προβλήματα κινητικότητας και

αισθητηριακές αδυναμίες" (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5200160) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Δράσης με ID "16904-Υποστήριξη ατόμων με αναπηρία»).

46. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία, για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι η ρύθμιση των λεπτομερειών υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων για την αναβάθμιση της προσβασιμότητας των χώρων μόνιμης κατοικίας και εργασίας ατόμων με αναπηρία, καθώς και των παρεμβάσεων σε δημόσια κτίρια, σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν. 4997/2022.

Με την παρούσα απόφαση καθορίζονται:

- α) Τα κριτήρια επιλεξιμότητας και προτεραιοποίησης των Ωφελούμενων και των χώρων παρέμβασης,
- β) η διαδικασία υποβολής αιτήσεων,
- γ) οι επιλέξιμες παρεμβάσεις, οι οποίες μπορούν να αφορούν και σε κοινόχρηστους χώρους ιδιωτικών και δημοσίων κτιρίων και στον περιβάλλοντα χώρο αυτών,
- δ) η διαδικασία καταβολής των επιχορηγήσεων, και
- ε) το ανώτατο ποσό επιχορήγησης ανά άτομο,
- στ) η διαδικασία, τα όργανα και τα μέσα ελέγχου της υλοποίησης των παρεμβάσεων,
- ζ) η διαδικασία υλοποίησης των παρεμβάσεων σε δημόσια ακίνητα, ώστε να καταστούν περισσότερο προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς και την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας, οι κάτωθι όροι έχουν την ακόλουθη έννοια:

1. «Πρόγραμμα» είναι το πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας της παρούσας.
2. «Ωφελούμενος» είναι το άτομο με κινητική αναπηρία ή αναπηρία όρασης ή αναπηρία ακοής, για την εξυπηρέτηση του οποίου επιχορηγούνται παρεμβάσεις προσβασιμότητας στα πλαίσια του Προγράμματος.

3. «Εκπρόσωπος» είναι ο γονέας ή το πρόσωπο που έχει την επιμέλεια ή ο ανάδοχος γονέας ή ο Επίτροπος στην περίπτωση ανήλικου Ωφελούμενου και ο δικαστικός συμπαραστάτης στην περίπτωση δικαστικώς συμπαραστατούμενου Ωφελούμενου.
4. «Δικαιούχος» είναι ο Ωφελούμενος άλλως ο Εκπρόσωπος του Ωφελούμενου στις περιπτώσεις που καθορίζονται στην παρ. 3.
5. «Υπουργείο Ευθύνης» και «Φορέας Χρηματοδότησης» είναι το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.
6. «Φορέας Υλοποίησης» είναι η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.).
7. «Επιλέξιμη Κατοικία» είναι η κατοικία του Ωφελούμενου, στην οποία θα γίνουν οι παρεμβάσεις προσβασιμότητας.
8. «Επιλέξιμη Επαγγελματική Στέγη» είναι ο χώρος εργασίας του Ωφελούμενου ελεύθερου επαγγελματία ή αυτοαπασχολούμενου, στον οποίο θα γίνουν οι παρεμβάσεις προσβασιμότητας.
9. «Επιλέξιμο Ακίνητο» είναι η Επιλέξιμη Κατοικία ή η Επιλέξιμη Επαγγελματική Στέγη.
10. «Ιδιόκτητη κατοικία» είναι η κατοικία του Ωφελούμενου, επί της οποίας έχει ο ίδιος ή σύνοικός του δικαίωμα κυριότητας, οποιουδήποτε είδους ή ποσοστού.
11. «Ιδιόκτητη επαγγελματική στέγη» είναι αυτή η οποία έχει δηλωθεί ως φορολογική έδρα του Ωφελούμενου, επί της οποίας έχει ο ίδιος δικαίωμα κυριότητας οποιουδήποτε είδους ή ποσοστού.
12. «Έργο» είναι το σύνολο των παρεμβάσεων ανά Επιλέξιμο Ακίνητο, εντός η εκτός αυτού, συμπεριλαμβανομένων των Κοινόχρηστων Παρεμβάσεων.
13. «Κοινόχρηστες Παρεμβάσεις» είναι οι παρεμβάσεις προσβασιμότητας που αφορούν σε κοινόχρηστα ή κοινόκτητα τμήματα του Επιλέξιμου Ακινήτου καθώς και του πεζοδρομίου έμπροσθεν αυτού.
- «14. «Εισόδημα» είναι το συνολικό φορολογητέο Εισόδημα του Ωφελούμενου, σύμφωνα με την πιο πρόσφατα ολοκληρωμένη περίοδο εκκαθάρισης φορολογικών δηλώσεων.»¹**
15. «Επιλέξιμος Προϋπολογισμός» είναι το ποσό που εγκρίνεται για επιχορήγηση, όπως καθορίζεται με την απόφαση οριστικής έγκρισης υπαγωγής.
16. «Τελικός Προϋπολογισμός» είναι το ποσό επιχορήγησης που καταβάλλεται στον Δικαιούχο, όπως αυτό διαμορφώνεται βάσει των παραστατικών δαπάνης των παρεμβάσεων και ως σύνολο δεν μπορεί να υπερβαίνει τον Επιλέξιμο Προϋπολογισμό.
17. «Σύμβουλος Μηχανικός» του Έργου είναι το φυσικό πρόσωπο, μέλος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, το οποίο, κατόπιν σχετικής ανάθεσης από τον Ωφελούμενο του

¹Η παρ. 14 του άρθρου 2 αντικαθίσταται με την παρ.1^α του άρθρου 1 της [17156/2025 ΦΕΚ: 6006/Β/10.11.2025](#)

Έργου, εκπονεί την τεχνική έκθεση των προτεινόμενων παρεμβάσεων και, μετά το πέρας των εργασιών, πιστοποιεί την ολοκλήρωσή τους.

18. «Υπεύθυνος Επεξεργασίας», όσον αφορά στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων είναι το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

19. «Εκτελών την Επεξεργασία», όσον αφορά στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων ορίζεται, για λογαριασμό του Υπεύθυνου Επεξεργασίας, η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.).

«Άρθρο 3

Αρμοδιότητες

1. Το Υπουργείο Ευθύνης έχει την εποπτεία για την ορθή εκτέλεση του Προγράμματος και παρέχει τις απαραίτητες κατευθύνσεις και στοιχεία για την υλοποίησή του.

2. Ο Φορέας Υλοποίησης του Προγράμματος αναλαμβάνει τη διαχείριση και παρακολούθηση της υλοποίησής του και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Τη διαχείριση των αιτήσεων μέσω πληροφοριακού συστήματος,

β) την ενημέρωση των υποψηφίων μέσω του γραφείου υποστήριξης (helpdesk) του προγράμματος,

γ) την αξιολόγηση αιτήσεων,

δ) την έκδοση αποφάσεων υπαγωγής εγκεκριμένων αιτήσεων,

ε) την παραλαβή και εξέταση ενστάσεων που υποβάλλονται από τους ενδιαφερομένους,

στ) τον έλεγχο δικαιολογητικών και αξιολόγηση αιτημάτων ολοκλήρωσης των έργων,

ζ) την έκδοση αποφάσεων απένταξης από το πρόγραμμα και την ενημέρωση του Υπουργείου Ευθύνης για την αναζήτηση τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, υπό τους όρους της παρούσας,

η) τη διαχείριση αιτήσεων χρηματοδότησης,

θ) την εκταμίευση πόρων του προγράμματος και τις καταβολές στους ωφελούμενους,

ι) την παρακολούθηση της χρηματοδότησης,

ια) τη διενέργεια διοικητικών ελέγχων και δειγματοληπτικών επιτόπιων επαληθεύσεων.

3. Στον Φορέα Υλοποίησης μεταβιβάζονται οι αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση των παρεμβάσεων σε κατοικίες και επαγγελματικούς χώρους, κατόπιν αιτήματος χρηματοδότησής του. Η Γενική Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας χρηματοδοτεί τον Φορέα Υλοποίησης σε δύο (2) δόσεις: α) το 60% του συνολικού ποσού με την έναρξη υλοποίησης του έργου και β) το υπόλοιπο 40% και μέχρι του ποσού

εγκεκριμένων δαπανών, με την ολοκλήρωση των εγκρίσεων δαπανών. Ομοίως και ως προς τη διαχειριστική αμοιβή του Φορέα Υλοποίησης.»²

Άρθρο 4

Αρμόδιες Επιτροπές

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του Προγράμματος συστήνονται οι ακόλουθες Επιτροπές, οι οποίες συγκροτούνται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Φορέα Υλοποίησης: α) Η Επιτροπή Επιλογής Δικαιούχων και β) η Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων και Ενστάσεων.

2. Οι Επιτροπές της παρ. 1 αποτελούνται από στελέχη του Φορέα Υλοποίησης. Ο τρόπος λειτουργίας των Επιτροπών εξειδικεύεται στις αποφάσεις συγκρότησής τους και στις εκάστοτε Προσκλήσεις Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.

«Άρθρο 5

Χρηματοδότηση Προγράμματος

1. Το συνολικό χρηματικό ποσό για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος ορίζεται στα είκοσι τρία εκατομμύρια εννιακόσιες πενήντα πέντε χιλιάδες οκτακόσια σαράντα ένα ευρώ και έντεκα λεπτά (23.955.841,11) (19.354.304,50 ευρώ πλέον ΦΠΑ 4.601.536,61 ευρώ) και χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο της Δράσης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» (Δράση με κωδικό 16904 και τίτλο «Υποστήριξη ατόμων με αναπηρία»).

2. Από το ποσό της παρ. 1, το συνολικό ποσό για την υλοποίηση των παρεμβάσεων σε κατοικίες και επαγγελματικούς χώρους ορίζεται στα είκοσι τρία εκατομμύρια διακόσιες σαράντα χιλιάδες είκοσι εννέα ευρώ και ενενήντα λεπτά (23.240.029,90) (18.741.959,60 ευρώ πλέον ΦΠΑ 4.498.070,30) συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

3. Από το ποσό της παρ. 1, το συνολικό ποσό για την υλοποίηση των παρεμβάσεων σε δημόσια κτίρια ορίζεται σε 124.000 € (100.000 € πλέον Φ.Π.Α. 24.000 €).»³

Άρθρο 6

Ποσά επιχορήγησης

1. Το ανώτατο ποσό επιχορήγησης ανά Ωφελούμενο έχει ως ακολούθως:

(α) Για κάθε Ωφελούμενο με κινητική αναπηρία ανέρχεται σε 12.000 €,

(β) για κάθε Ωφελούμενο με αισθητηριακή αναπηρία ανέρχεται σε 5.000 €,

²Η παρ. 3 του άρθρου 3 τροποποιείται και το άρθρο 3 διαμορφώνεται ως άνω με την παρ.1^β του άρθρου 1 της 17156/2025 ΦΕΚ: 6006/Β/10.11.2025

³Το συνολικό χρηματικό ποσό για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 του άρθρου 5 και το συνολικό ποσό για την υλοποίηση των παρεμβάσεων της παρ. 2 του άρθρου 5 τροποποιούνται και το άρθρο 5 διαμορφώνεται ως άνω με την παρ.1^γ του άρθρου 1 της 17156/2025 ΦΕΚ: 6006/Β/10.11.2025

(γ) για κάθε Ωφελούμενο με συνύπαρξη κινητικής και αισθητηριακής αναπηρίας ανέρχεται σε 14.500 €.

2. Στα ποσά της παρ. 1 συμπεριλαμβάνεται ο αναλογών Φ.Π.Α.

3. Στην περίπτωση που οι δαπάνες για τον εκάστοτε Ωφελούμενο υπερβαίνουν τα ποσά που προβλέπονται στην παρούσα, ο Δικαιούχος ή ο Ωφελούμενος καλύπτει τη διαφορά με ίδια συμμετοχή.

Άρθρο 7

Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος

1. Για την υποβολή αιτήσεων εκδίδεται από τον Φορέα Υλοποίησης πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για χώρους μόνιμης κατοικίας και για επαγγελματικές στέγες ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων, βάσει των οποίων οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλουν αίτηση για την ένταξή τους στο Πρόγραμμα.

2. Στην πρόσκληση της παρ. 1 περιλαμβάνονται κατ' ελάχιστον τα κατωτέρω:

α) Οι όροι συμμετοχής και οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας,

β) η φόρμα αίτησης συμμετοχής και ο κατάλογος των απαιτούμενων κατά περίπτωση δικαιολογητικών,

γ) η περίοδος και ο τρόπος υποβολής της αίτησης και των απαιτούμενων δικαιολογητικών,

δ) ο τρόπος και η διαδικασία υποβολής και ολοκλήρωσης της ηλεκτρονικής αίτησης, καθώς και οι τεχνικές λεπτομέρειες για την άντληση ή την επαλήθευση των απαιτούμενων στοιχείων, προκειμένου να ελεγχθεί η πλήρωση των κριτηρίων επιλογής,

ε) η διαδικασία ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων, στ) ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής αντιρρήσεων και ενστάσεων,

ζ) οι επιλέξιμες παρεμβάσεις και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά,

η) η διαδικασία και τα δικαιολογητικά επιχορήγησης, θ) οι προθεσμίες ανά στάδιο εξέλιξης της διαδικασίας.

3. Με την πρόσκληση της παρ. 1 δύναται να εξειδικεύονται οι όροι υλοποίησης του Προγράμματος, οι επιμέρους υποχρεώσεις των συμμετεχόντων σε αυτή, καθώς και κάθε άλλη ρύθμιση ή λεπτομέρεια που είναι αναγκαία σύμφωνα με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, εγχειρίδια, οδηγούς που διέπουν τη χρηματοδότησή της.

4. Η πρόσκληση της παρ. 1 αναρτάται στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Ευθύνης, του Φορέα Υλοποίησης και στην ιστοσελίδα <https://greece20.gov.gr/>.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Άρθρο 8

Διαδικασία υποβολής αιτήσεων

1. Η υποβολή των αιτήσεων και των αντίστοιχων, κατά περίπτωση, δικαιολογητικών γίνεται μόνο μέσω ειδικού Πληροφοριακού Συστήματος, το οποίο συμμορφώνεται με τις προβλέψεις του Κεφαλαίου Η' του ν. 4727/2020 (Α' 184), περί της ψηφιακής προσβασιμότητας, και της υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/10.4.2012 (Β' 1301) απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, περί του Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

2. Η είσοδος στο Πληροφοριακό Σύστημα γίνεται με τη χρήση των κωδικών-διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης αποκλειστικά του δυνάμει Δικαιούχου.

3. Η υποβολή της αίτησης συμμετοχής επέχει θέση Υπεύθυνης Δήλωσης του ν. 1599/1986 ως προς την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται σε αυτήν και των αρχείων που αναρτώνται.

4. Τα προς έλεγχο στοιχεία και δικαιολογητικά των ενδιαφερόμενων αντλούνται αυτόματα, έπειτα από συγκατάθεση και εντολή του αιτούντα μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας (ΚΕ.Δ.) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και τηρώντας τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας περί Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, από τους αρμόδιους δημόσιους φορείς. Τα στοιχεία που αντλούνται διαλειτουργικώς αφορούν ιδίως στην ταυτοποίηση του χρήστη, στα απαιτούμενα στοιχεία κατοικίας, επαγγελματικής ιδιότητας και στέγης, αναπηρίας, εισοδήματος, υπηκοότητας, νόμιμης διαμονής, φορολογικής κατοικίας, σχέσης εκπροσώπησης και ηλικίας και παρέχονται ενδεικτικώς από την Α.Α.Δ.Ε., την Η.Δ.Ι.Κ.Α., το Μητρώο Πολιτών και το Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία. Όπου δεν είναι εφικτό να αντληθούν τα στοιχεία μέσω διαλειτουργικότητας, ο αιτών αναρτά σε ηλεκτρονική μορφή το σχετικό αρχείο.

5. Κάθε αίτηση μπορεί να αφορά σε περισσότερα ακίνητα. Μία μόνο αίτηση μπορεί να υποβληθεί ανά ακίνητο. Σε περίπτωση υποβολής δύο αιτήσεων ανά ακίνητο από διαφορετικούς Δικαιούχους, τεκμαίρεται μαχητώς ότι έγκυρη είναι μόνον η πρώτη που υποβλήθηκε και οι επόμενες απορρίπτονται αυτοδικαίως. Εκπρόσωπος δύο ή περισσότερων προσώπων μπορεί να υποβάλει μία αίτηση ανά Ωφελούμενο.

«Άρθρο 9

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας Ωφελούμενων

Επιλέξιμοι Ωφελούμενοι για το Πρόγραμμα είναι άτομα που πληρούν σωρευτικώς τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα και δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι εξωτερικού,

(β) έχουν κινητική αναπηρία ή αναπηρία όρασης ή αναπηρία ακοής και ποσοστό συνολικής αναπηρίας ίσο ή μεγαλύτερο από 67%, τα οποία είτε έχουν καταχωρισθεί στο

Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία του άρθρου 105 του ν. 4961/2022 (Α' 146), είτε, σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η καταγραφή τους στο ως άνω Μητρώο και για το διάστημα που αυτή εκκρεμεί λόγω ολοκλήρωσης της ψηφιοποίησης των αποφάσεων πιστοποίησης αναπηρίας, διαθέτουν γνωμάτευση Υγειονομικών Επιτροπών σε ισχύ. Ειδικώς η ύπαρξη επιλέξιμου είδους αναπηρίας δύναται να τεκμηριώνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο, εξαιρούμενης της υπεύθυνης δήλωσης,

(γ) το ατομικό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει τις 60.000 €, σύμφωνα με την πιο πρόσφατα ολοκληρωμένη περίοδο εκκαθάρισης φορολογικών δηλώσεων. Σε περίπτωση που ο Ωφελούμενος δεν ήταν υπόχρεος σε υποβολή φορολογικής δήλωσης, το δηλώνει υπευθύνως και θεωρείται ότι είχε μηδενικό εισόδημα.»⁴

Άρθρο 10

Έλεγχος επιλεξιμότητας αιτήσεων

1. Κάθε αίτηση εξετάζεται αμελλητί από τον Φορέα Υλοποίησης ως προς την πληρότητα, την ορθότητα και την επιλεξιμότητά της. Ο έλεγχος αφορά στα ακόλουθα:

(α) Τα στοιχεία εκπροσώπησης,

(β) τα κριτήρια επιλεξιμότητας (μονιμότητα και νομιμότητα διαμονής, στοιχεία αναπηρίας και στοιχεία εισοδήματος),

(γ) το εμπρόθεσμο της αίτησης,

(δ) την υποβολή των απαιτούμενων υπεύθυνων δηλώσεων.

2. Ο έλεγχος της προηγούμενης παραγράφου δύναται να ολοκληρώνεται με αυτοματοποιημένο τρόπο, εφόσον τα απαιτούμενα στοιχεία επιβεβαιώνονται ηλεκτρονικώς μέσω διαδικτυακών υπηρεσιών.

3. Σε περίπτωση που πληρούνται σωρευτικώς οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, η αίτηση προεργκρίνεται από τον Φορέα Υλοποίησης. Ο αιτών ενημερώνεται ηλεκτρονικά για την προέγκριση ή την απόρριψη της αίτησης. Σε περίπτωση απόρριψης, ενημερώνεται για το λόγο αυτής.

Άρθρο 11

Αντιρρήσεις

1. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, ο αιτών έχει δικαίωμα υποβολής αντιρρήσεων.

2. Οι αντιρρήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 8 εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία ενημέρωσης της παρ. 3 του άρθρου 10.

⁴Στην περ. (β) του άρθρου 9 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, το πρώτο εδάφιο της περ. (γ) του άρθρου 9 τροποποιείται και το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως άνω με την παρ.1^ο του άρθρου 1 της [17156/2025 ΦΕΚ: 6006/Β/10.11.2025](#)

3. Στις αντιρρήσεις θα πρέπει να αναφέρεται ρητά ο λόγος για τον οποίο αυτές υποβάλλονται και να συνοδεύονται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σε ηλεκτρονική μορφή. Αντιρρήσεις ασαφείς ή υποβολή δικαιολογητικών χωρίς αναφορά του λόγου, ή που θα υποβληθούν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, χωρίς την προαναφερόμενη διαδικασία ή μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία, απορρίπτονται.

4. Οι αντιρρήσεις δεν μπορεί να κατατείνουν στην αλλαγή Δικαιούχου ή Ωφελούμενου.

5. Αν από τον έλεγχο διαπιστωθεί ότι η αίτηση δεν υποβλήθηκε από τον Δικαιούχο, η αίτηση απορρίπτεται και ο πραγματικός Δικαιούχος μπορεί να υποβάλει νέα αίτηση.

6. Για την εξέταση των αντιρρήσεων ο Φορέας Υλοποίησης ορίζει αρμόδια Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων, διατηρώντας τη δυνατότητα να υποστηρίζεται από επιπρόσθετες επιτροπές/ομάδες ελέγχου.

5. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται ως προς τη νομιμότητα της πράξης, κατά της οποίας στρέφονται και ως προς την ουσία της υπόθεσης. Σε κάθε περίπτωση συντάσσεται σχετικό πρακτικό.

6. Η απόφαση επί των αντιρρήσεων κοινοποιείται αμελλητί στον αιτούντα, με ευθύνη του Φορέα Υλοποίησης, μέσω του πληροφοριακού συστήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

«Άρθρο 12

Υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων

1. Κατά τη δεύτερη φάση έχουν δικαίωμα συμμετοχής μόνο οι αιτούντες, των οποίων η αίτηση προεγκρίθηκε ή των οποίων η ένσταση έγινε αποδεκτή.

2. Τα πρόσωπα της παρ. 1 δηλώνουν στο πληροφοριακό σύστημα:

(α) Τα στοιχεία του/των ακινήτου/των στο οποίο θέλουν να προβούν σε παρεμβάσεις προσβασιμότητας, εφόσον η παρέμβαση δεν αφορά σε κινητό πράγμα,

(β) τις παρεμβάσεις, στις οποίες θέλουν να προβούν, συμπεριλαμβανομένων των Κοινόχρηστων Παρεμβάσεων,

(γ) το αιτούμενο ποσό επιχορήγησης, ανά παρέμβαση,

(δ) τον λογαριασμό στον οποίο θα καταβληθεί η επιχορήγηση, και υποβάλουν:

(ε) Τα δικαιολογητικά από τα οποία τεκμηριώνεται η χρήση του ακινήτου ως κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης, εφόσον η παρέμβαση δεν αφορά σε κινητό πράγμα,

(στ) τα δικαιολογητικά από τα οποία τεκμηριώνεται το καθεστώς χρήσης του ακινήτου (ιδιόκτητο, μισθωμένο, παραχωρημένο, υπό φιλοξενία) και ο ιδιοκτήτης του ακινήτου, εφόσον η παρέμβαση δεν αφορά σε κινητό πράγμα,

(ζ) τις απαιτούμενες κατά περίπτωση υπεύθυνες δηλώσεις συναίνεσης,

(η) τεχνική έκθεση μηχανικού με την περιγραφή των τεχνικών παρεμβάσεων, σε περίπτωση που για την παρέμβαση απαιτείται άδεια μικρής κλίμακας. Ο κάθε ενδιαφερόμενος υποχρεούται να χρησιμοποιήσει σύμβουλο μηχανικό έργου, το κόστος του οποίου καλύπτεται από το πρόγραμμα σε περίπτωση οριστικής υπαγωγής της αίτησης σε αυτό. Ο σύμβουλος μηχανικός εκπονεί τη μελέτη των προτεινόμενων παρεμβάσεων για τη διαμόρφωση και τον απαιτούμενο εξοπλισμό για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας και την ανεξάρτητη, αυτόνομη και ασφαλή διαβίωση των ατόμων με αναπηρία σε ιδιωτικές κατοικίες και ιδιωτικούς επαγγελματικούς χώρους και πιστοποιεί την υλοποίησή τους μετά την ολοκλήρωση των εργασιών. Στην τεχνική έκθεση εφαρμόζονται υποχρεωτικώς οι προδιαγραφές της Μελέτης Προσβασιμότητας (Β' 5045/2021), ως προς τις συγκεκριμένες προτεινόμενες παρεμβάσεις. Ο Σύμβουλος Μηχανικός αναλαμβάνει την ορθότητα και πληρότητα της Τεχνικής Έκθεσης,

(θ) τις βεβαιώσεις που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 13.

3. Τα στοιχεία των υπό ε' και στ' της προηγούμενης παραγράφου δύνανται να επιβεβαιώνονται με αυτοματοποιημένο τρόπο, μέσω διαλειτουργικότητας». ⁵

«Άρθρο 13

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας ακινήτων

1. Εάν η παρέμβαση δεν αφορά σε κινητά πράγματα, θα πρέπει να τεκμηριώνεται ότι η κατοικία ή η επαγγελματική στέγη είναι επιλέξιμη. Προκειμένου να κριθεί επιλέξιμη, πρέπει να πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Να μην έχει κριθεί επικίνδυνη, επικινδύνως ετοιμόρροπη ή κατεδαφιστέα,

β) να χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία, ανεξαρτήτως ιδιοκτησιακής σχέσης με το ακίνητο, ή ως ιδιόκτητη δευτερεύουσα κατοικία ή ως ιδιόκτητη επαγγελματική στέγη του Ωφελούμενου,

γ) να μην θίγεται με την παρέμβαση ο φέρων οργανισμός του κτιρίου.

2. Επιλέξιμη Επαγγελματική Στέγη είναι αυτή η οποία έχει δηλωθεί ως φορολογική έδρα του Ωφελούμενου.

3. Η πλήρωση των προϋποθέσεων υπό α' και γ' της παραγράφου 1 βεβαιώνεται από τον Σύμβουλο Μηχανικό». ⁶

«Άρθρο 14

⁵Οι περ. (α), (ε), (στ), (η) της παρ. 2 του άρθρου 12 τροποποιούνται, στην ίδια παρ. προστίθεται περ. (θ) και το άρθρο 12 διαμορφώνεται ως άνω με την παρ.1^ε του άρθρου 1 της 17156/2025 ΦΕΚ: 6006/Β/10.11.2025

⁶Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13 τροποποιείται, η περ. α) της παρ. 1 διαγράφεται, η περ. β) της παρ. 1 τροποποιείται και μετονομάζεται σε περ. α), η περ. γ) μετονομάζεται σε περ. β), η περ. δ) μετονομάζεται σε περ. γ), προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως άνω με την παρ.1^{στ} του άρθρου 1 της 17156/2025 ΦΕΚ: 6006/Β/10.11.2025

Επιλέξιμες Δαπάνες

1. Επιλέξιμες προς επιχορήγηση από το Πρόγραμμα είναι οι κάτωθι δαπάνες:

(α) Οι δαπάνες παρεμβάσεων προσβασιμότητας, συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος Φ.Π.Α., οι οποίες αφορούν σε οικοδομικές εργασίες (ενδεικτικώς ανακατασκευή μπάνιου, διαπλάτυνση θυρών, μείωση αντηχήσεων), τοποθετήσεις αναβατορίων και ραμπών, αυτοματισμοί, ειδικός εξοπλισμός προσβασιμότητας (ενδεικτικώς ανάγλυφες, ηχητικές και φωτεινές σημάνσεις, εναλλακτικός ψηφιακός εξοπλισμός), όπως αναλυτικότερα προσδιορίζονται στην Πρόσκληση, ανά είδος, πλήθος, ανώτατο ποσό επιχορήγησης και ιδιοκτησιακό καθεστώς ακινήτου. Ο Φορέας Υλοποίησης δύναται να εγκρίνει παρέμβαση μη κινητών πραγμάτων, πέραν των οριζόμενων στην Πρόσκληση, εφόσον αυτή προσιδιάζει στην αναπηρία του αιτούντος, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου, που συνοδεύεται από τεχνική έκθεση του Συμβούλου Μηχανικού,

(β) η αμοιβή του Συμβούλου Μηχανικού Έργου, η οποία διαμορφώνεται σε 450 € για τις κινητικές αναπηρίες και σε 250 € για τις αναπηρίες όρασης ή ακοής και σε 700 € για συνδυασμό αυτών (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), με την οποία αμοιβή ο Σύμβουλος Μηχανικός Έργου (i) βεβαιώνει τα οριζόμενα υπό α' και γ' στην παράγραφο 3 του άρθρου 13 (ii) βεβαιώνει κατά το άρθρο 30 του ν. 4495/2012 ότι δεν απαιτείται έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας, για τις παρεμβάσεις που τέτοια άδεια δεν απαιτείται και (iii) πιστοποιεί την υλοποίησή των παρεμβάσεων, που δεν αφορούν σε κινητά πράγματα, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών. Εάν για την παρέμβαση απαιτείται έκδοση άδειας μικρής κλίμακας, ο Σύμβουλος Μηχανικός Έργου διεκπεραιώνει τα απαιτούμενα για την έκδοσή της και η αμοιβή του προσαυξάνεται κατά 450 € (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).

2. Οι επιλέξιμες δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια του άρθρου 6.

3. Μη επιλέξιμες είναι οι δαπάνες ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού που παρέχεται από Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας.».⁷

Άρθρο 15

Οριστική έγκριση αίτησης

1. Ο Φορέας Υλοποίησης εξετάζει τα συμπληρωματικά στοιχεία που υποβλήθηκαν, κατά τη σειρά που αυτά υποβλήθηκαν.

2. Σε περίπτωση που τα συμπληρωματικά στοιχεία είναι ορθά, πλήρη και εντός των προϋποθέσεων της παρούσας και της Πρόσκλησης, εγκρίνει την αίτηση. Σε κάθε άλλη περίπτωση η αίτηση απορρίπτεται.

3. Οι αιτήσεις εγκρίνονται:

(α) Οριστικώς, μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού της παρ. 2 του άρθρου 5, και

(β) υπό αίρεση μετά την εξάντληση του προϋπολογισμού.

⁷Το άρθρο 14 τροποποιείται και διαμορφώνεται ως άνω με την παρ.1^ς του άρθρου 1 της 17156/2025 ΦΕΚ: 6006/Β/10.11.2025

4. Ο Φορέας Υλοποίησης ανακοινώνει στο Πληροφοριακό Σύστημα την εξάντληση του προϋπολογισμού.
5. Οι αιτούντες των οποίων η αίτηση εγκρίνεται οριστικά, εντάσσονται στο Πρόγραμμα ως Δικαιούχοι.
6. Ο αιτών ενημερώνεται ηλεκτρονικά για την οριστική ή υπό αίρεση έγκριση ή την απόρριψη της αίτησης. Σε περίπτωση απόρριψης, ενημερώνεται για το λόγο αυτής.
7. Σε περίπτωση που οι παρεμβάσεις δεν ολοκληρωθούν εντός της προθεσμίας που τάσσεται με την Πρόσκληση, ο Φορέας Υλοποίησης απεντάσσει την αίτηση.
8. Κατά της απορριπτικής απόφασης, ο αιτών έχει δικαίωμα υποβολής αντιρρήσεων, κατ' εφαρμογή των οριζομένων στο άρθρο 11.
9. Ποσά που καθίστανται διαθέσιμα λόγω απεντάξεων, δύναται να κατανέμονται στους αιτούντες των οποίων η αίτηση εγκρίθηκε υπό αίρεση, κατά τη σειρά με την οποία υποβλήθηκαν τα συμπληρωματικά στοιχεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

«Άρθρο 16

Προκαταβολή και τελική καταβολή

1. Μετά την έκδοση απόφαση οριστικής έγκρισης καταβάλλεται προκαταβολή υλοποίησης ίσης με το 50% του Επιλέξιμου Προϋπολογισμού, η οποία καταβάλλεται στον δηλωμένο τραπεζικό λογαριασμό του Δικαιούχου. Ο Δικαιούχος ενημερώνεται μέσω του πληροφοριακού συστήματος του Προγράμματος για την καταβολή του ποσού της προκαταβολής στον δηλωμένο τραπεζικό του λογαριασμό.
2. Μετά την προσκόμιση από τον Δικαιούχο των προβλεπόμενων παραστατικών, υπεύθυνων δηλώσεων και της βεβαίωσης του Συμβούλου Μηχανικού για την ολοκλήρωση των παρεμβάσεων, όπου αυτή προβλέπεται, διενεργείται από τον Φορέα Υλοποίησης διοικητικός έλεγχος των δικαιολογητικών ολοκλήρωσης. Ο Φορέας Υλοποίησης εγκρίνει ολικώς ή μερικώς ή απορρίπτει τις υποβεβλημένες δαπάνες και καταβάλλει την αναλογούσα επιχορήγηση απευθείας στον Δικαιούχο, αφαιρούμενου του ποσού της αρχικής προκαταβολής.
3. Το ποσό προκαταβολής και το ποσό επιχορήγησης είναι ακατάσχετα στο πλαίσιο της τήρησης του άρθρου 22 του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 241/202 και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή τους σε τρίτους.
4. Ο Φορέας Υλοποίησης τηρεί για χρονική περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα και παραστατικά σχετικά με τις πληρωμές για κάθε Δικαιούχο.
5. Κατά της μερικής ή ολικής απόρριψης των υποβεβλημένων δαπανών, ο αιτών δικαιούται να υποβάλει ένσταση. Επί αυτής ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 11, πλην της παρ. 2.

6. Σε περίπτωση αποβίωσης του Ωφελούμενου μετά την προέγκριση της αίτησής του, καταβάλλεται στους κληρονόμους του η αμοιβή του Συμβούλου Μηχανικού. Σε περίπτωση αποβίωσης του Ωφελούμενου μετά την οριστική έγκριση της αίτησής του, καταβάλλεται στους κληρονόμους το σύνολο του εγκεκριμένου ποσού, στον βαθμό που οι εγκεκριμένες παρεμβάσεις έχουν ολοκληρωθεί.»⁸

Άρθρο 17

Παραστατικά δαπανών

1. Τα παραστατικά δαπανών για τους σκοπούς του Προγράμματος, εκδίδονται από την ημερομηνία έναρξης της έγκρισης της αίτησης και εντός του συμβατικού χρόνου υλοποίησης που προβλέπεται στην Πρόσκληση.
2. Τα παραστατικά δαπανών οφείλουν να είναι ολοσχερώς εξοφλημένα μέσω τραπεζικού συστήματος. Δεν είναι επιλέξιμες συναλλαγές που πραγματοποιούνται με καταβολή μετρητών.
3. Τα παραστατικά συναλλαγών είναι αυτά που προβλέπει ο Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών.
4. Ο Φ.Π.Α. δηλώνεται διακριτως σε όλα τα υποβαλλόμενα παραστατικά. Εάν οι προμηθευτές υπάγονται σε καθεστώς μειωμένου Φ.Π.Α. ή απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης και καταβολής φόρου, πρέπει να δηλωθεί το ποσοστό Φ.Π.Α., το οποίο ισχύει.
5. Ο Φ.Π.Α. των επιλέξιμων δαπανών για τους αυτοαπασχολούμενους δεν συμψηφίζεται με τον αντίστοιχο Φ.Π.Α. εισροών/εκροών. Ο δυνάμει ωφελούμενος αυτοαπασχολούμενος υποχρεούται να δηλώσει υπεύθυνα ότι δεν θα προβεί στον συμψηφισμό του Φ.Π.Α. των επιλέξιμων δαπανών του αντιστοίχου Φ.Π.Α. εισροών/εκροών.
6. Σε περίπτωση που το κόστος του Έργου υπερβαίνει το ποσό που καλύπτει τα ανώτατα όρια του άρθρου 6, εκδίδονται αντίστοιχα παραστατικά, αλλά το υπολειπόμενο ποσό καλύπτεται με ίδια συμμετοχή του Δικαιούχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 18

Επιτόπιες επαληθεύσεις

1. Ο Φορέας Υλοποίησης διενεργεί αιφνίδιους ή προγραμματισμένους επιτόπιους δειγματοληπτικούς ελέγχους στους χώρους υλοποίησης των παρεμβάσεων στο πλαίσιο του

⁸Η παρ. 2 του άρθρου 16 τροποποιείται, στο ίδιο άρθρο προστίθεται παρ. 6 και το άρθρο 16 διαμορφώνεται ως άνω με την παρ.1^η του άρθρου 1 της **17156/2025 ΦΕΚ: 6006/Β/10.11.2025**

Προγράμματος για τη διαπίστωση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

2. Οι επιτόπιες επαληθεύσεις αφορούν τουλάχιστον το 5% των κατοικιών και το 10% των επαγγελματικών χώρων που έχουν ενταχθεί στο Πρόγραμμα, έπειτα από τυχαία δειγματοληψία. Ο Φορέας Υλοποίησης ανακοινώνει την προσωρινή έκθεση επιτόπιας επαλήθευσης μέσω της διεύθυνσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον Δικαιούχο, στον οποίο έχει διενεργηθεί η επιτόπια επαλήθευση.

3. Ο Δικαιούχος εντός της προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την αποστολή της προσωρινής έκθεσης επαλήθευσης δύναται να υποβάλει ένσταση προς τον Φορέα Υλοποίησης. Ο Φορέας Υλοποίησης μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης της ένστασης, εκδίδει την Οριστική Έκθεση Επιτόπιας Επαλήθευσης. Εάν κατά την Οριστική Έκθεση Επιτόπιας επαλήθευσης διαπιστώνεται η ύπαρξη παρατυπίας λόγω μη τήρησης ή παράλειψης των υποχρεώσεων του Δικαιούχου, που απορρέει από το παρόν Πρόγραμμα, ο Φορέας Υλοποίησης μπορεί να προβεί στη μη απόδοση αιτουμένου ποσού ή να ζητήσει την επιστροφή επιχορήγησης ή να προβεί σε ολική απένταξη του Δικαιούχου από το Πρόγραμμα, αναλόγως του είδους και της έκτασης της παρατυπίας.

Άρθρο 19

Προϋποθέσεις απένταξης

1. Η εγκριθείσα αίτηση απεντάσσεται στις περιπτώσεις που ο Δικαιούχος:

- α) Δεν έχει τηρήσει την εγκεκριμένη προθεσμία υλοποίησης,
- β) διαπιστωθεί ότι δεν πληρούσε βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής,
- γ) έχει υποβάλλει δήλωση υπαναχώρησης από το Πρόγραμμα,
- δ) έχει μεταβιβάσει το δικαίωμά του στο ακίνητο πριν την τελική εκταμίευση,
- ε) δεν έχει συμμορφωθεί με τις προβλέψεις της Πρόσκλησης,
- στ) παρεμπόδισε με οποιοδήποτε τρόπο τον έλεγχο που διενεργείται από τον Φορέα Υλοποίησης,
- ζ) δήλωσε ή υπέβαλε ψευδή στοιχεία ή αρχεία.

Άρθρο 20

Διαδικασία Ανάκτησης Αχρεωστήτως Καταβληθέντων Ποσών

1. Αν προκύπτει αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσα δαπάνη ή ζημιά του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εθνικού προϋπολογισμού, ο Φορέας Υλοποίησης αναζητά από τον Δικαιούχο το αντίστοιχο ποσό της επιχορήγησης. Σε περίπτωση

μη επιστροφής συντάσσεται από τον Φορέα Υλοποίησης έκθεση διοικητικού ή επιτόπιου ελέγχου και εισήγηση για δημοσιονομική διόρθωση, οι οποίες διαβιβάζονται αρμοδίως προκειμένου να καταλογισθεί σε βάρος του Δικαιούχου που έλαβε την αντίστοιχη επιχορήγηση, το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. Ειδικά για τις περιπτώσεις που η ζημιόγonos πράξη ή παράλειψη των Δικαιούχων συνιστά και υπόνοια απάτης, και ιδίως, αλλά όχι αποκλειστικά, όταν αυταπόδεικτα καταδεικνύεται πρόθεση απάτης από τα έγγραφα και στοιχεία που υποβάλλει ο κάθε Δικαιούχος στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του, όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις εγγράφων που κατά τον τύπο ή/και κατά το περιεχόμενό τους δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και κατά την πηγή και τον προορισμό τους παράγονται από τη διοίκηση, δύναται να αναστείλει ή να αποκλείσει τη συμμετοχή αυτών στο Πρόγραμμα.

3. Ο Φορέας Υλοποίησης σε κάθε περίπτωση παρατυπίας, η οποία πληροί και τα χαρακτηριστικά της «υπόνομιας απάτης», ενημερώνει άμεσα την οικεία Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος και τις αρμόδιες υπηρεσίες του Φορέα Χρηματοδότησης για να προωθηθεί ο φάκελος στη Συντονιστική Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (AFCOS), προκειμένου να διαβιβαστεί αρμοδίως ο φάκελος στην αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (ελεγκτική ή εισαγγελική αρχή).

4. Τα τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά καταλογίζονται σε βάρος του ανοικείως λαβόντος με απόφαση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ή του νομίμως εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εισόδων (ΚΕΔΕ).

Άρθρο 21

Υποχρεώσεις Δικαιούχων

1. Ο Δικαιούχος του Προγράμματος υποχρεούται να αποδεχθεί τους όρους συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτό, όπως αυτές αποτυπώνονται στις σχετικές Προσκλήσεις.

2. Η ενημέρωση των Δικαιούχων από τον Φορέα Υλοποίησης γίνεται μόνο μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος. Ο αιτών και ο Δικαιούχος οφείλει να ενημερώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα για την πορεία της αίτησής του, για τις ενέργειες που απαιτείται να πραγματοποιήσει και τις προθεσμίες που τίθενται από το Πρόγραμμα, μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης που δηλώνει κατά την υποβολή της αίτησής του στο Πληροφοριακό Σύστημα.

3. Αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του Δικαιούχου:

α) Να δεχθεί προγραμματισμένους επιτόπιους ελέγχους από τα αρμόδια εθνικά ή ελεγκτικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από πρότερη συνεννόηση, διευκολύνοντας το έργο τους και παρέχοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά στην εκτέλεση του έργου, εφόσον ζητηθεί,

β) να διατηρήσει το έργο για τουλάχιστον τρία (3) έτη από την τελική εκταμίευση της επιχορήγησης από το πρόγραμμα της «άμεσης ενίσχυσης» και να μη μεταβάλει ουσιαστικά τις υλοποιημένες παρεμβάσεις και κατά τρόπο που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή τους όρους υλοποίησης ή που θα μπορούσε να οδηγήσει σε αλλοίωση των στόχων υλοποίησής τους.

Άρθρο 22

Περί κρατικών ενισχύσεων

1. Οι ενισχύσεις δυνάμει της παρούσας χορηγούνται με βάση τον Κανονισμό 2831/2023 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, τηρουμένων των προϋποθέσεών του.

2. Ειδικώς από τους ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους Ωφελούμενους, απαιτείται η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης, υπόδειγμα της οποίας θα περιλαμβάνεται στην αντίστοιχη Πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται όλες οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, τις οποίες έχουν λάβει οι ίδιοι και οι επιχειρήσεις που συνιστούν ενιαία επιχείρηση, από οποιοδήποτε πρόγραμμα κατά την τελευταία τριετία με βάση οποιοδήποτε Κανονισμό de minimis (ΕΕ 2023/2831, 1408/2013, 1407/2013, 717/2014), ήτοι κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης και κατά τα δύο προηγούμενα έτη σε ημερολογιακή βάση. Οι ενισχύσεις αυτές, συμπεριλαμβανομένης της επιχορήγησης της παρούσας, δεν δύναται να υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ. Για τον έλεγχο της σώρευσης, η περίοδος που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του ανώτατου επιτρεπτού ποσού των χορηγηθεισών ενισχύσεων βασίζεται στην ακριβή ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης και καλύπτει ακριβώς τα τρία προηγούμενα ημερολογιακά έτη, έως δηλαδή την ίδια ημερομηνία του τρίτου έτους που προηγείται της χορήγησής της. Όταν με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2831/2023 σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 3, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν υπάγεται στο ευεργέτημα του παρόντος Κανονισμού (σύμφωνα με την παρ. 4, άρθρο 6). Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο της επιχείρησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες διαπιστωθεί, εκ των υστέρων, μη τήρηση των όρων του παρόντος, υπέρβαση του ανώτατου ορίου ενίσχυσης, που τίθεται στον Κανονισμό ή υποβολή ψευδών στοιχείων, ζητείται η άμεση επιστροφή του συνόλου της χορηγηθείσας επιχορήγησης, εντόκως από την ημερομηνία που τέθηκε στη διάθεση του δικαιούχου μέχρι την ημερομηνία βεβαίωσής του, με το επιτόκιο ανάκτησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως αυτό καθορίζεται σύμφωνα με την Ανακοίνωσή της σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης, εφαρμοζόμενου κατά τα λοιπά του ΚΕΔΕ. Το ανακτητέο ποσό της χορηγηθείσας ενίσχυσης, βεβαιώνεται και εισπράττεται κατά τις διατάξεις του ν. 4978/2022 «Κύρωση Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων» Κ.Ε.Δ.Ε. (Α' 190). Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους: α) Μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταιρών άλλης επιχείρησης, β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης, γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας, δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταιρών αυτής της επιχείρησης, θεωρούνται επίσης ενιαία επιχείρηση.

3. Ο Φορέας Υλοποίησης υποχρεούται να εισάγει ένα σύνολο στοιχείων στο Πληροφοριακό Σύστημα Σώρευσης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΕ-ΗΣ), σύμφωνα με την υπό στοιχεία 59886/ΕΥΚΕ913/11.6.2020 (Β' 2417) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, απαραίτητο για τον έλεγχο της τήρησης των ορίων ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας και για να αναγνωριστεί μοναδικά η ενιαία επιχείρηση και η ενίσχυση. Οι σχετικές πληροφορίες για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται,

καταχωρούνται στο πληροφοριακό σύστημα εντός 20 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

Άρθρο 23

Τήρηση κανόνων προβολής και επικοινωνίας

Το Υπουργείο ευθύνης, ο Φορέας Υλοποίησης και οι αυτοαπασχολούμενοι ωφελούμενοι του προγράμματος υποχρεούνται να τηρούν τους κανόνες προβολής και επικοινωνίας του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως αυτοί προβλέπονται στον Κανονισμό 241/2021 και εξειδικεύονται στον Οδηγό Επικοινωνίας Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0.

Άρθρο 24

Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Στο πλαίσιο του Προγράμματος τηρούνται οι απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 «Για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)», του ν. 4624/2019, καθώς και όσα ορίζονται στις αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, προκειμένου να διασφαλίζονται όλες οι σχετικές προβλέψεις για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων και την προστασία των εν λόγω δεδομένων και των δικαιωμάτων των υποκειμένων τους.

Άρθρο 25

Διαδικασία υλοποίησης των παρεμβάσεων σε δημόσια κτίρια

1. Τα δημόσια ακίνητα που εντάσσονται στο Πρόγραμμα και οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν σε αυτά, καθορίζονται σε Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ του Υπουργείου Ευθύνης και του Φορέα Υλοποίησης.
2. Η διαδικασία που ακολουθείται από τον Φορέα Υλοποίησης για τον ορισμό Αναδόχου είναι η οριζόμενη στον ν. 4412/2016.

Άρθρο 26

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 4 Ιουλίου 2025